

"Å Nasjonal-parke"

EN NON-VERBAL OPPDAGELSESTUR GJENNOM DOVREFJELLOMRÅDET

Med foto og fortellinger av

Kolbjørn Karlsen Ålbu, May-Ly Vu, Thanita Thepsen, Malin Kilvik Stensland, Lise Merete Aasum Snare, Ingrid Evjen Røset, Christoffer Robøle, Amalie Gauslaa Richardsen, Hanne Ramsle, Ane Dyling Nordfjæren, Emilie Beate Mikkelsen, Roy Gustafsson Kristiansen, Trygve Hoaas, Anett Fonås Hovde, Åse Katrin Hogrenning, Anett Hermanstad, Charlotte Brustuen Henriksen, Lena Morsund Hegseth, Jonas Gustavsen, Charlotte S. Gulbrandsen, Merete Grude, Karoline Åhlander Gevelt, Karoline G. Feltstykke, Thea Aandstad Fagerlund, Såhrab Eghdami, Vårin Eggen, Cecilie Dalseng, Wietse Claessen, Mats Bøverdalen, Karianne Bøen, Karolina Anna Bondar

Forord

av Eva Duedahl

Lillehammer, November, 2019

De norske nasjonalparker betyr mye for norsk reiseliv. I økende grad anses nasjonalparkene som en strategisk satsningsområde forankret i nasjonale og lokale ønsker, om at reiselivet konkret benyttes som et middel for verdiskaping. Nasjonalparkene byr på natur som tradisjonelt sett er lite påvirket av mennesker, og utgjør viktige leveområder for blant annet villrein og rovdyr. Når vi bringer reiselivsnæringen til nasjonalparkene følger det derfor også et større press på natur, kultur og lokale - og med dette en felles ansvarliggjørelse. Nye problemstillinger oppstår og krever nye løsninger og tilganger slik at vi kan fortsette med å oppleve nasjonalparkene, samtidig med at vi verner om verdiene og skaper nye verdier med hverandre for våre etterkommere.

Tredje-års Bachelorstudentene på studieprogrammet Reiselivsledelse ved Høgskolen i Innlandet, var den 18-19 september 2019 på befaringsreise til Dovre- og Dombås nasjonalparkområdene. Her utforsket de hva hver især tenker er helt essensielt for «å nasjonal-parke» i dets u-utforskede verbum form. Og dersom det ikke var vanskelig nok, måtte hver student bruke kun 5 bilder og skrevne fortellinger. Med denne reisen ønsker vi å poengtere to punkter til videre refleksjon når vi for framtiden «nasjonal-parker» med hverandre:

- Istedenfor å konstatere hva en nasjonalpark er, kan vi også spørre hva det å nasjonal-parke muliggjør
- Det finnes ikke bare én måte «å nasjonal-parke» på, men ved å benytte det non-verbale (her bilder og tekst) bringer vi i spill de unike øyne, bakgrunner og potensialer vi hver især kan bidra med

Kjære studenter takk for innsatsen selv tidlig på morgenen; vedholdenheten også der teknologien sviktet; nysgjerrigheten til å reise nye spørsmål; og motet til å adressere det ukjente

På vegne av studenter og forskningsprosjekt Bærekraftige Opplevelser i Reiselivet ønsker vi deg, leseren, en god opplevelsesreise

**Flotte fjell
og vakker natur**

**For mange kan dette være drivkraften for å gå ut,
drivkraften for å oppleve og å nyte livet!**

For mange kan drivkraften være det å være i et fellesskap. Det å gå ut i naturen er noe mange kanskje forbinder med å gjøre alene, de tar seg en joggetur eller en skogstur for å klarne tankene som et pusterom i en stressende hverdag.

Den friske luften og lyden av fugler eller bakken har en beroligende effekt, men det kan kanskje bli litt kjedelig i lengden. Det er kanskje ikke like gøy å gå ut på tur alene i fjellet - med mindre man har med seg en hund, eller er spesielt interessert i det, og noen kan kanskje føle seg litt utrygge også.

Det å nasjonalparke sammen trenger dermed ikke bare handle om å bare gå i naturen, men også det å være i et fellesskap, være der for hverandre og å holde sammen.

På alle hoteller som vi har besøkt har de mye fokus på villrein og moskus. Derfor har de enten utstoppet villrein eller moskus som pynt i deres hotell

På vei opp til Snøhetta Viewpoint

Dovre tilbyr mye fin natur og friluftsliv

Å nasjonalparke kan være å bruke de elementene som er tilrettelagt for besøkende

Dovre har mye fin og uberørt natur, og selvom det er lagt op til stier og løyper for både gående og syklende blir den ivaretatt

Et artig bilde på toppen av Snøhetta Viewpoint med nære venner

På vei fra Furuhaugli Turisthytte til Hjerkinnhus Hotel

Varmt å komme inn å nyte utsikten etter den lille turen opp i kald vind

På en lekeplass på Dombås er det også plassert moskusstatuer man kan sitte på, dette kan gjøre det enkelt for barn å forbinne Dombås/Dovre med moskus

Å markedsføre for moskus og najsonalparken hvor moskusen befinner seg er vekdig viktig for dem. De kjører til mange steder med denne bilen

Den kjente broen i Dovregubbens Hall

Unik natur med moskus langt i sikte

*Det å nasjonal-parke for
meg er det å føle seg fri,
kunne stå å se ut over et
landskap så langt øye
rekker. Det er
stilhet, vind, natur, og
selvstendighet*

Viewpoint Snøhetta. En klassiker på Dovrefjell som burde oppleves

Opplive ukjent natur med nære venner

**Det å nyte naturen med bekjente.
En opplevelse som ikke blir den samme hvis man ikke
deler den**

Urørt norsk natur som er vernet for å ivareta det unike dyrelivet med naturen

Det å være i en nasjonalpark kan få deg til å føle deg liten i motsetning til det mektige landskapet

Landskapet på Snøhetta og moskusene gir en god bakgrunn for bilder og viser norsk natur

Å være med folk du er glad i er også en viktig del av det å få gode opplevelser

**Å nasjonalparke handler om å finne informasjon.
Stier, veier, avstand og informasjon om dyreliv og flora**

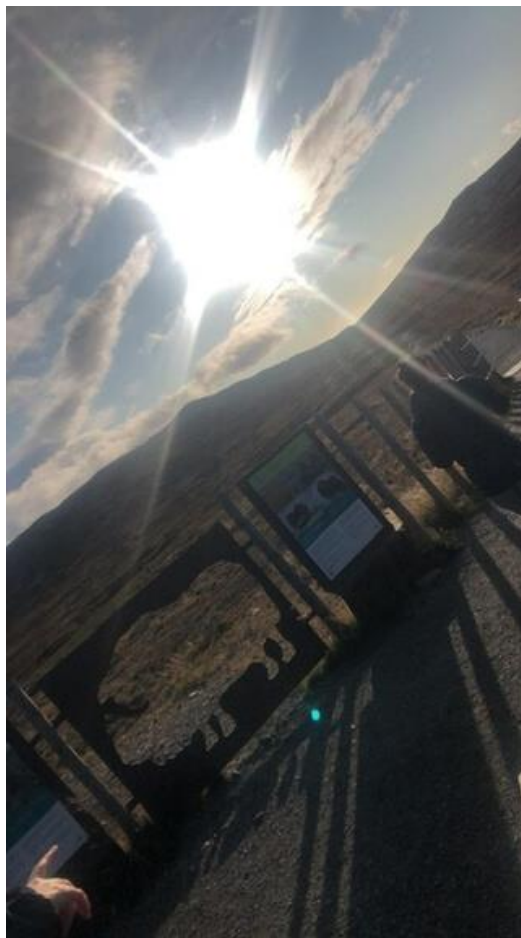
Å nyte utsikten av det vakre landskapet

**Eidsvoll-eden som
viser at Dovre er et
symbol for nasjonal
bevissthet**

På Dombås brukes moskusen for det den er verdt, her i inngangspartiet inn til en restaurant

Starten på gåturen opp til Viewpoint Snøhetta er laget fint til med informasjon og kunst, b.la. omrisset av en moskus

Bussturisme er en enkelt måte å få til et større antall turister inn til de forskjellige attraksjonene. Det kan være nyttig i forhold til at det ikke blir like mye trafikk og forstyrrelser på fjellet

Det å følge stier og å ha respekt for regler når man nasjonalparker mener jeg er såpass viktig at det får ett eget bilde.

Hvorfor er man nødt til å gå utenom en helt perfekt laget sti? En sti som er lagt der den er for deg som nasjonalparker?

Det å gå på naturen ødelegger så mye mer enn man tror av blant annet vegetasjon, og et eksempel på det er bildet over hvor grunnen til at det er så steinete ved snøhetta viewpoint er fordi bakken er tråkket såpass ned at vegetasjonen ikke får blomstret og steiner fra bakken har kommet frem. Et eksempel til er grunnen til at man gjenkjenner stier i skog og mark, for det vokser ikke gress der, bakken har blitt tråkket ned og du går rett på jorda. De fleste tenker "det er ikke så farlig om jeg tar ett par steg utenom", og nei det tror ikke jeg heller, men når absolutt alle gjør det samme - da blir det et problem. Heldigvis så ikke Dovre ut til å være like preget av dette som mange andre plasser, men øker turismen, øker også faren for det

**Uheldigvis for turen,
så fikk vi aldri sett villreinen og moskusen - men dette
var en god nummer to**

**Vi var så heldige,
at moskus er i nærheten av Snøhetta Viewpoint, så vi
fikk opplevelse av å ha sett dem også. De var lit langt
unna, derfor var det lit vanskelig å få til et bra bilde**

**Naturskildringer; høst
og vinter i ett og samme
bilde**

Det er også dyreliv på overnattingstedene på Dovre

Hytte overnatting i vakre omgivelser

Når man reiser rundt på Dovre kjører man forbi mange bygninger og gamle bosted med karakteristisk arkitektur som forteller mye historie. Dovre har mange gamle bygninger og mange bosteder står i stil til dette.

Lange køer kan oppstå i høysesongen

Det å nasjonal-parke handler om å kunne sette seg ned og hvile med en fantastisk utsikt og det å føle på at man lever

Utkikkspunkt med informasjon om snøhetta og Dovre

Inne i Viewpoint Snøhetta er det varmt og godt. Her kan man sitte å nyte utsikten i all slags vær

Viewpoint Snøhetta var en fantastisk måte å se Snøhetta på og dyrelivet rundt

Oppe på fjellet kan du få se høstens sjarm tidligere enn andre steder, men møter også vinteren tidligere enn andre steder

*Å nasjonal-parke
handler blant annet
om å være
borte, oppdage, og gjøre
noe sammen med andre.
Her på tur til Snøhetta
Viewpoint. For å se. For å
oppdage. For å utforske*

Peisen gir en varmende følelse mens man nyter den fine utsikten

Snøhetta Viewpoint - godt å komme inn i varmen mens du skuer etter moskus

Sosiale medier blir stadig viktigere i dagens samfunn både for besøkende og som et markedsføringsverktøy for bedrifter

Mange som tar bilde av det samme

Begynnelsen av turen opp til Viewpoint Snøhetta, utrolig fin tur for store og små

Natur

Det å ta vare på naturen mener jeg er en av de viktigste faktorene ved å nasjonalparke. Ikke forsøple, ikke forstyrre dyr i sårbare sesonger, men å kunne nyte naturen på en skånsom og hensynsfull måte. Det betyr kanskje å gjøre ting man til vanlig ikke ville gjort, som å plukke opp andres søppel, men helst, forlat stedet slik du vil møte det.

Snøhetta Viewpoint gir en følelse av noe moderne, men også at det går i et med naturen

Utsiktspunkt på vei opp til Viewpoint Snøhetta

På Trolltun Gjestegård kunne vi på nært hold se ender

*Det å nasjonal-parke er å kunne
oppleve noe utenom det vanlige.
Kunne se hvordan naturen
gjenspeiler seg med våres
følelser*

Store deler av bebyggelsen på Dovre består av eldre bygg og hytter. Dette bidrar til en helhetig bilde av Dovre som destinasjon I og med at destinasjonen selger natur og dyreliv. Det gir et sjarmerende inntrykk av den autentiske norske kulturen og historien på dette stedet

Babymoskus på Hjerkinnhus

Viewpoint Snøhetta

Norsk natur på sitt beste

I vind og vær

På Dovre fikk vi møte litt av det naturen har å by på. Både vind, sol, regn og snø. Naturen i store åpne landskap fører til raske værendringer og på en høsttur kan man fort møte på alle årstidene på én dag! Bildet viser også en viktig del av næringen, flere bedrifter hadde b.l.a. campingdrift

Naturen er ikke alltid på din side, men det er også en viktig del av å være ute i nasjonal-parke

Det er viktig man alltid er forberedt på hva været har å tilby, her er det et lite glimt av snøbygger

Å nasjonalparke mener jeg handler like mye om det å være i nasjonalparken, som historien til nasjonalparken.

Historien er selve fundamentet, og for Dovre vil det si lokalbefolkningen som har bodd der i flere generasjoner, dyrelivet med tanke på moskusen og villreinen, samt fjellreven og resten av dyrelivet er en viktig del av historien som blir presentert mye av i dag. En annen del av historien til Dovre ligger også i sagn, eventyr, myter, i tillegg til at Dovre også er brukt som symbol. Dette er historie som kanskje kunne blitt framstilt litt mer.

På vei opp til snøhetta viewpoint er det skrevet om historien diverse plasser på stien. Ellers blir historien til Dovre delt for det meste på attraksjoner som moskussafari, overnattinger og eventuelt på andre informasjonsskilt.

Kort oppsummert

På Dovre er det mange fjell som tilbyr muligheter for å nyte naturen og toppturer er mulig på flere steder. Dette krever mye tilrettelegging for å ikke skade naturen og påvirke det biologiske mangfoldet i negativ grad

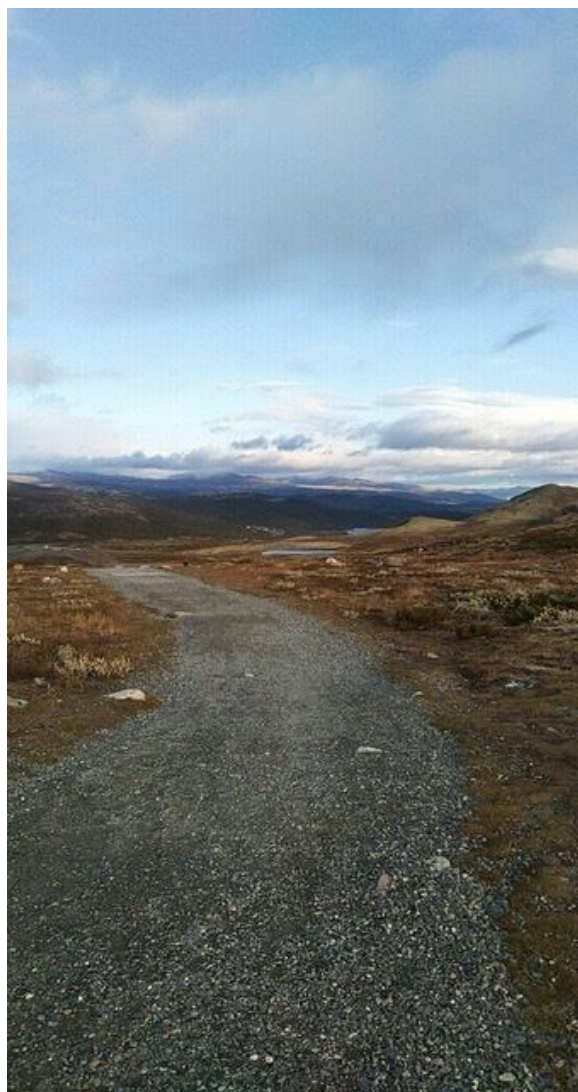
Skape litt lek og moro i en lærerik dag fylt med intervjuer og seminarer

**Det å reise inn i en
nasjonalpark gir deg
muligheten til å komme
deg bort fra det som er
menneskelagd**

**Hyggelige påfunn på Snøhetta
Viewpoint**

**Godt tilrettelagt stier for alle opp til
Snøhetta Viewpoint for å bevare
naturen rundt**

Rir på moskus

Snøhetta Viewpoint var høydepunktet for hele turen. Fantastisk utsikt og veldig vakker natur. Her kunne vi varme oss etter en passende lang gåtur i kulde

Dette er et bilde fra innsiden av Snøhetta Viewpoint

Moderne bygg og arkitektur kan være en fin kontrast til natur og landskap og gir en ekstra opplevelse

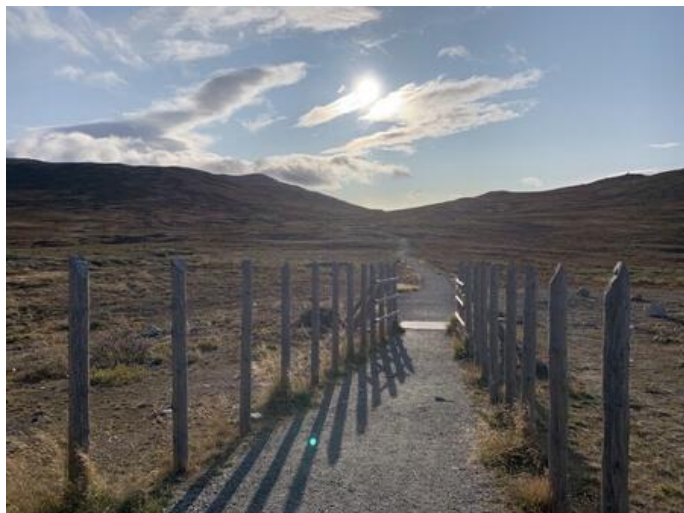

Å nasjonal-parke - å gjøre med andre.

Oppdage, oppleve og ivareta.

**Å nasjonalparke handler også om
innovasjon. Nye måter å se og oppleve
naturen.**

**Som Snøhetta Viewpoint, noe som er nytt,
nyttig og noe som blir brukt. Trekkplaster
for turister og et godt alternativ til mannen
og damen i gata**

Stien opp til Viewpoint Snøhetta :-)

Det å nasjonal-parke må definitivt være å oppleve naturen

**Bemerkelsesverdig arkitektur midt i fjellet;
Snøhetta Viewpoint**

På Dovre lærte vi b.l.a. om historien til destinasjonen b.l.a. hvordan denne destinasjonen var viktig for skytrafikken som foregikk før i tiden. Avbildet er en gammel sele bestående av baksele, salet, brystsele og hodetag

Det å nasjonal-parke er det å kunne dele opplevelsen med andre og skape gode minner som man kan se tilbake på

Moskus blir brukt hyppig over hele Dovre, også i Dombås Sentrum

Dyr er en stor del av nasjonalparker og Dovre som både har villrein og moskus som trekkplaster. Å se dyr ute i det fri gir en ekstra dimensjon til opplevelsen

Spasertur på tilrettelagt stier i Dovre

Stort og vakkert naturområde som er vernet slik at naturforholdene ivaretas

En nasjonalpark kan by på uforstyrret utsikt og fine naturlige farger

Snapchat har stedsfiltre fra forskjellige steder og nasjonalparker og kan bidra til markedsføringen av steder ved å ha navnet på nasjonalparken og stedet unner

Bruken av moskus på Furuhaugli - moskus bil og moskus øl

**Gjerder
som avgrensner
ferdselsområder**

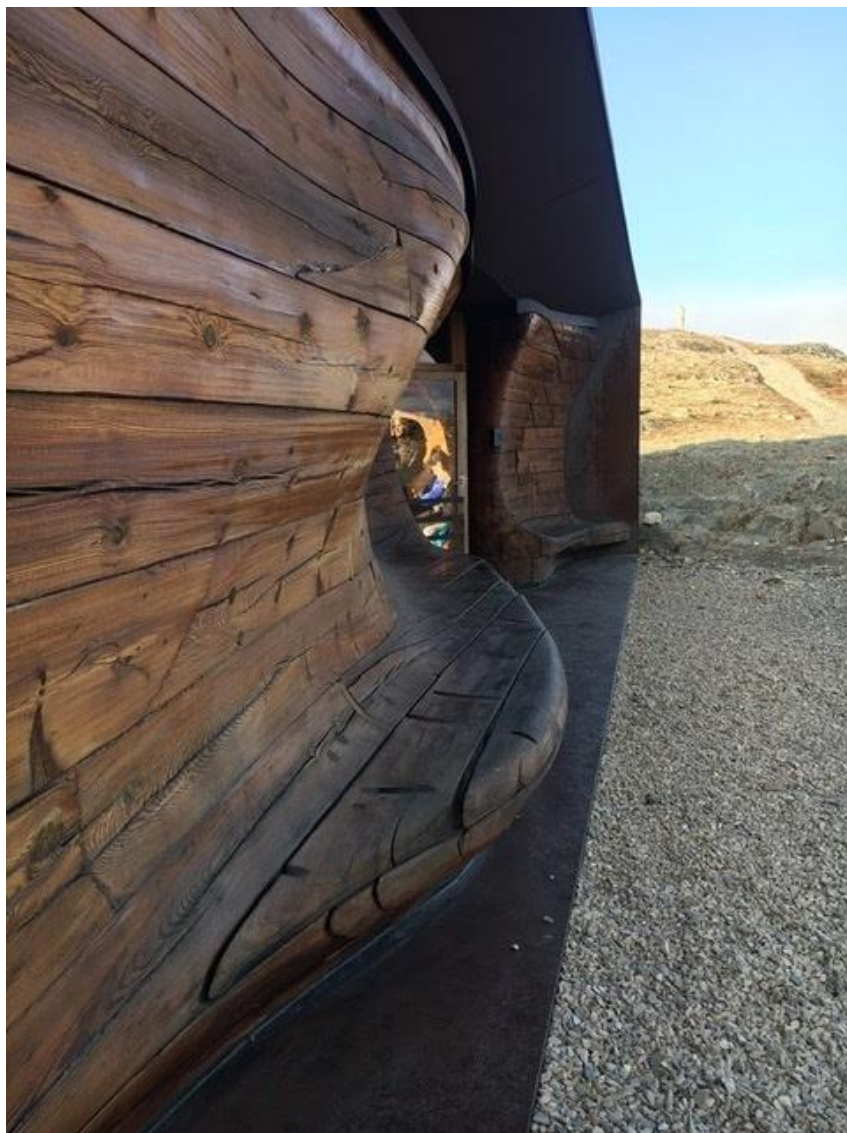
Befaring til Snøhetta Viewpoint

**Bygning og severdighet som
gjør opplevelsen mer
interessant**

Informasjon om Nasjonalparken

Hva er vel ikke bedre enn bygninger som fremmer friluftsliv, legger til rette for folk og inspirerer?

Dette er Viewpoin's Snøhettas sørlige ende. Med en bølgende trevegg er det skapt en myk og behagelig vegg med sitteplasser og inngang til selve bygget. Bygningen går i ett med naturen ved å bruke naturlige farger og myke kanter.

Denne bygning setter prikken på i'en med en fantastisk utsikt med mulighet til å se moskus fra innsiden, samt mulighet til å varme seg.

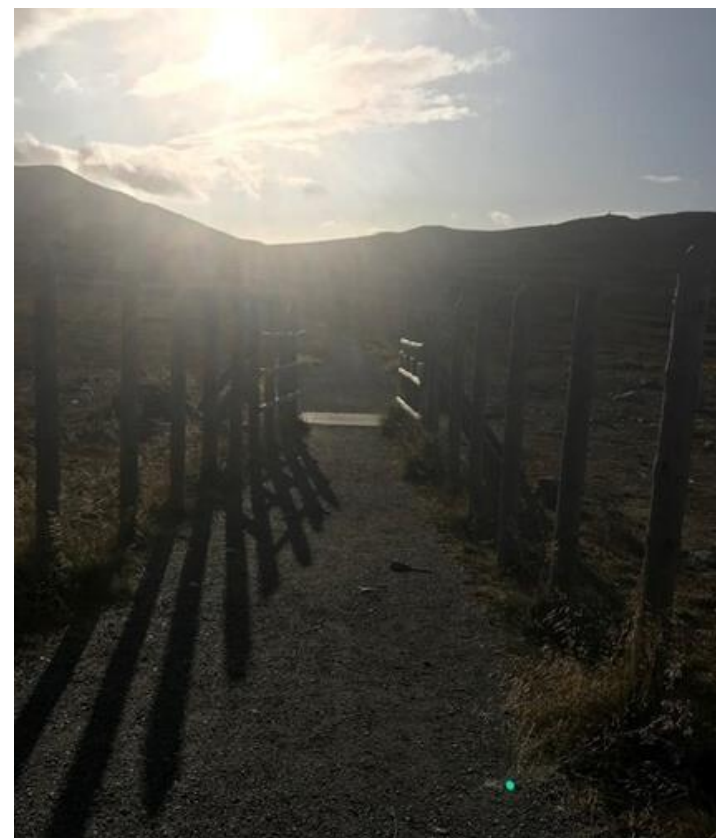
Veien opp er det ikke mye å klage på heller da den er rullestolvennlig, noe som skaper en inkluderende atmosfære og kan hjelpe flere til å komme seg ut å nasjonalparke. Den inneholder også Dovres historie hele 10 000 år tilbake som nevnt tidligere.

Fremheve naturen i lokaliserte forhold for å ivareta harmonien som er mellom naturen og dyrelivet

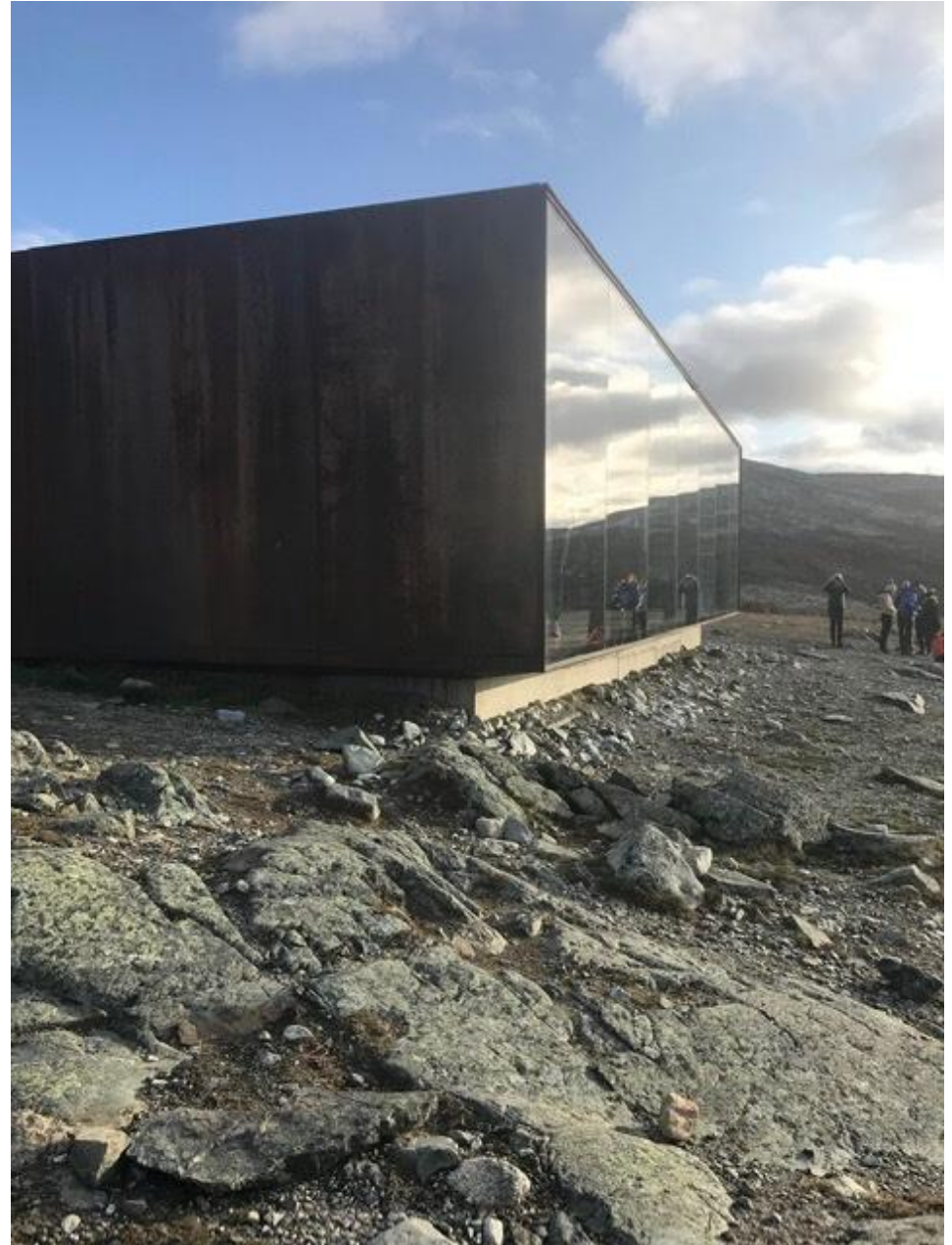

Et kombinert bilde av kalde busker og fjell i det fjerne

Vise frem de sentrale naturverdiene som naturen har å by på i tillegg til å ha en begrensning på den menneskelige ferdelen som kan ankomme

**Stimulere det aktive
friluftsliv ved bruk
av kunst**

Siste veien opp til Snøhetta Viewpoint

**Turen ned fra Snøhetta Viewpoint
inneholdt også mye fin natur**

Den fine utsikten fra Snøhetta Viewpoint

Koselig tur med en herlig gjeng

Et lite innblikk på stien opp til toppen av Snøhetta

Viewpoint Snøhetta er en populær turistattraksjon med fantastisk utsikt over fjellene. Det er varmt inne med sitteplasser og store vinduer til å nyte utsikten. Arkitekturen passer fint inn i naturlandskapet

Dovrefjell er det eneste sted i Norge, og et av få steder i verden, hvor du kan oppleve moskus. Moskusen er derfor en stor merkevare for Dovre

Det å oppleve kultur er også en stor del av enhver tur. Fjell-kulturen på Dovre er definitivt spennende å oppleve, og definitivt en del av det å nasjonal-parke

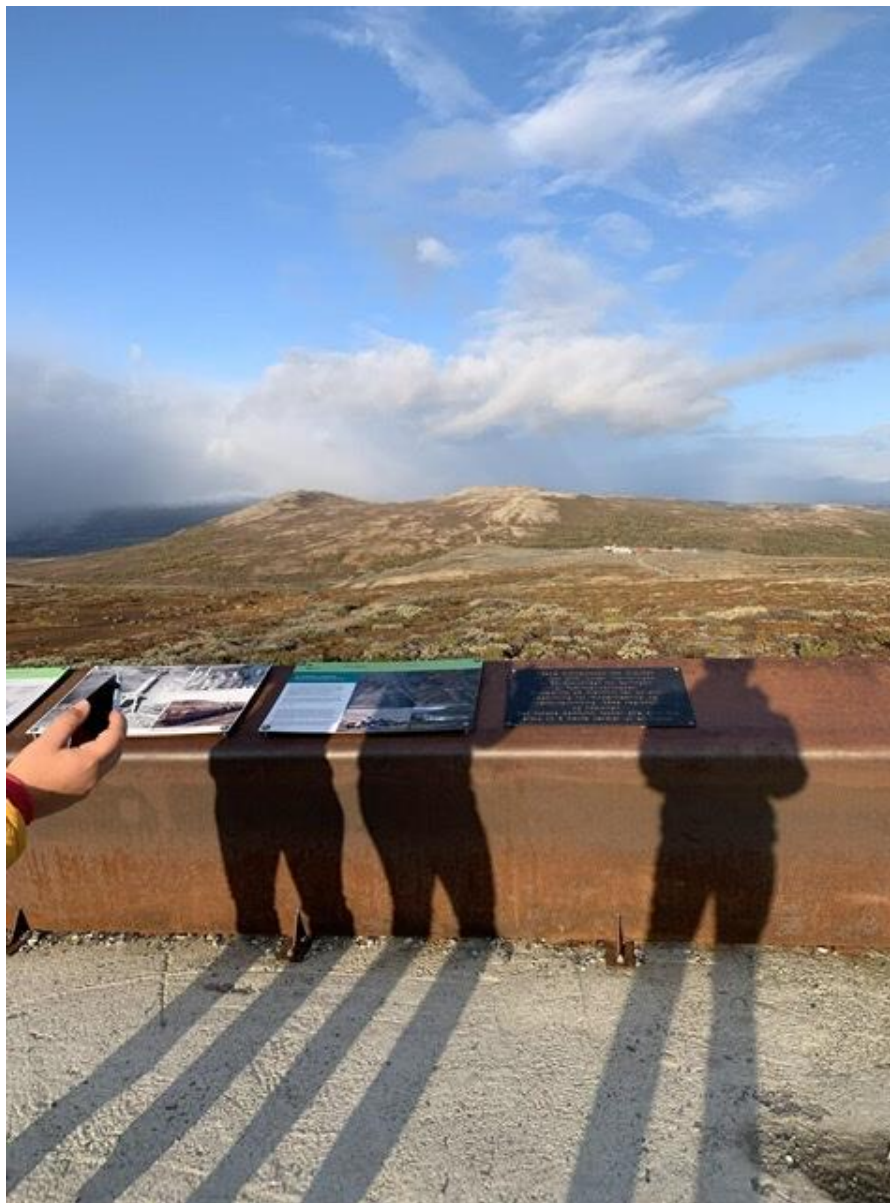

Moskus og villrein er viktige elementer for Dovre som destinasjon og for kulturarven på stedet. Moskusen har blitt den største merkevaren for stedet, og som turist kan dette være en gylden mulighet for å for å få se disse vakre dyrene på relativt nært hold.

Villreinen er mer sky og vanskeligere å få øye på - men det er ikke umulig

Dovre bærer preg av mye uberørt natur

En fin utsikt med informasjon om Snøhetta Viewpoint og Dovre

Dovrefjell om høsten. Dovre har en vakker og storslått natur

Fjellturer her er **absolutt noe som anbefales**

Å besøke en nasjonalpark gir deg muligheten til å oppleve noe annerledes og spennende

Mobilen min døde pga. kulda før jeg fikk tatt fler bilder

Veien opp til Snøhetta, en kort og lett tur til et fint utsiktspunkt. Langs veien kan man få øye på forskjellige dyr og nyte den norske naturen

*Det å nasjonal-parke er å kunne
glede seg av å se dyr i sine egne
omgivelser*

Å komme tilbake til en varm hytte etter en lang dag

Fjellandskap i høstfarger over Dovrefjell. Kanskje dette man typisk ser for seg når man tenker på en nasjonalpark i Norge

Nyter utsikten

Naturlandskapet på Dovrefjell er et vakkert syn og sammen med dyrelivet utgjør det hovedgrunnen til å besøke destinasjonen. Fjellet kan benyttes og sees hele året ved å stå på ski, sykle og gå turer

**Det er også fine bygninger med lang historie.
Dette er kirken i Dombås**

Fin spasertur opp til Snøhetta Viewpoint i veldig fine omgivelser

**Det er fint å dele den fine naturen
med en god gjeng**

Etter en lang dag passet det bra med litt fri på hytta med yatzy

Norsk natur, Snøhetta

Moskus og villrein er mye i fokus på Dovre

Der vi nasjonal-parker

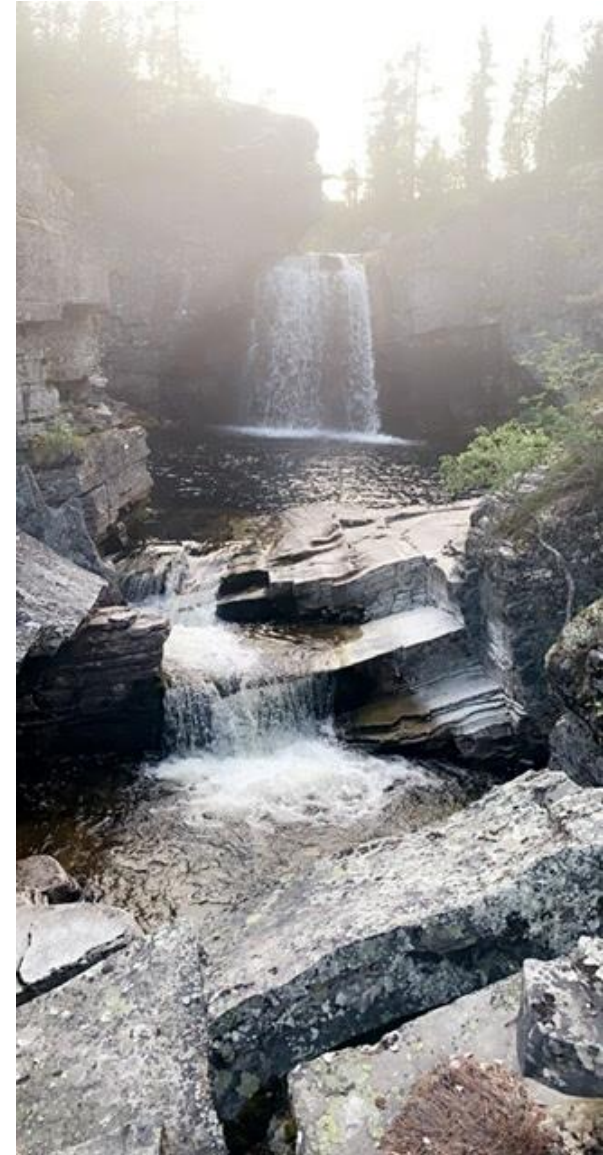
De siste sidene byr på måter å nasjonalparke på utenfor Dovre

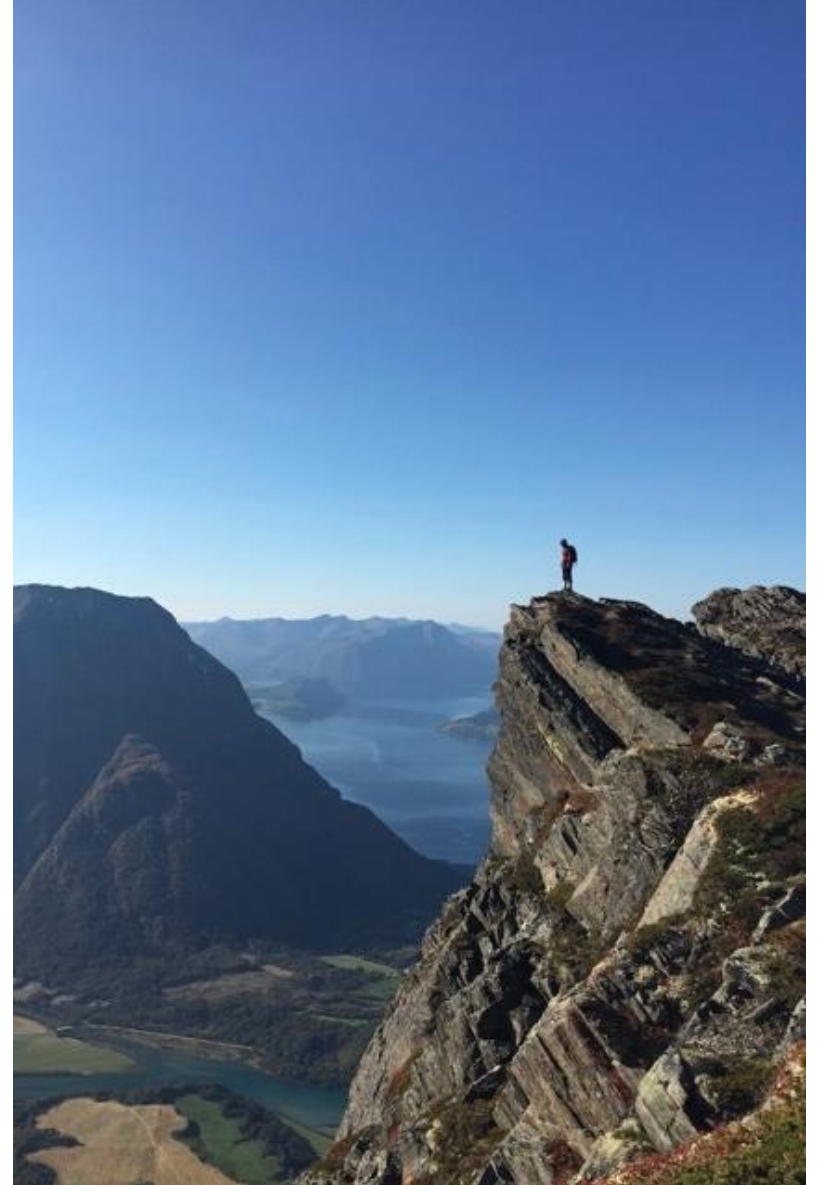
Gammel bro som går over ei elv i Imsdalen. Det er fint å se at det gamle blir tatt vare på i naturen

Fine farger når det går mot høst. Litt tåkedis over fjellet er flott. Bildet er tatt på tunet i Imsdalen

Dette flotte fossefallet heter Myfallet og befinner seg på Venabygdsfjellet i Ringebu. Bildet er tatt på en varm sommerdag

Muen er et fjell som ligger rett innenfor grensen til Rondane på Venabygdsfjellet

På Juvasshytta ved Galdhøpiggen i Jotunheimen Nasjonalpark. Bilde er tatt på høsten

Takk for reisen